

МИНИСТЕРСТВО ТРАНСПОРТА И СВЯЗИ УКРАИНЫ

**ГОСУДАРСТВЕННАЯ АДМИНИСТРАЦИЯ
ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА УКРАИНЫ
(УКРЗАЛИЗНИЦЯ)**

**ДНЕПРОПЕТРОВСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА
ИМЕНИ АКАДЕМИКА В. ЛАЗАРЯНА**

**МАТЕРИАЛЫ
V Международной научно-практической
конференции
«ПРОБЛЕМЫ ЭКОНОМИКИ И УПРАВЛЕНИЯ
НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ»**

—
ЭКУЖТ 2010

24-26 ноября 2010 года, г. Яремча

**Днепропетровск
2010**

Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте – ЭКУЖТ 2010: Тезисы докладов V Международной научной конференции. - Д.: ДНУЖТ, 2010 г. 265 с.

В сборнике рассматриваются материалы V Международной научной конференции «Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте – ЭКУЖТ 2010». Изложенные материалы содержат постановку задач и их решение в научной и практической сфере экономики и управления на железнодорожном транспорте. Основной темой данного издания являются реформирование и развитие железнодорожного транспорта. Авторами тезисов являются ученые, специалисты-практики, аспиранты, представители государственных и коммерческих структур.

Сборник предназначен для научных работников, преподавателей, аспирантов, студентов и специалистов транспортной сети.

Редакционная коллегия:

Мямлин С. В. – д.т.н., профессор, проректор по научной работе Днепропетровского национального университета железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна (ДНУЖТ)

Зубко А. П. – начальник Главного управления развития и технической политики Укрзалізничці

Сираков В. И. – начальник управления структурных преобразований Главного управления развития и технической политики Укрзалізничці

Кулаєв Ю. Ф. – д.э.н., профессор, профессор кафедры «Экономика и менеджмент» Днепропетровского национального университета железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна (ДНУЖТ)

Каламбет С. В. - д.э.н., профессор, заведующая кафедрой «Финансы и банковское дело» Днепропетровского национального университета железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна (ДНУЖТ)

Покотилов А. А. – д.э.н., профессор, заведующий кафедрой «Экономическая теория» Днепропетровского национального университета железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна (ДНУЖТ)

Скалозуб В. В. – д.т.н., профессор, заведующий кафедрой «Компьютерные информационные технологии» Днепропетровского национального университета железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна (ДНУЖТ)

Бараш Ю. С. – д.э.н., доцент, заведующий кафедрой «Учет, аудит и интеллектуальная собственность» Днепропетровского национального университета железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна (ДНУЖТ)

Гненний Н. В. – к.э.н., доцент, заведующий кафедрой «Экономика и менеджмент» Днепропетровского национального университета железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна (ДНУЖТ)

Куницкий С. В. – заместитель начальника отдела структурных преобразований Главного управления развития и технической политики Укрзалізничці

Адрес редакционной коллегии:

49010, г. Днепропетровск, ул. Акад. Лазаряна, 2, ДНУЖТ

Тезисы докладов печатаются в редакции авторов на языке оригинала.

© Государственная администрация железнодорожного транспорта Украины, 2010
© Днепропетровский национальный университет железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна, 2010 г.

ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ З НАДАННЯ НИТОК ГРАФІКУ РУХУ ПОЇЗДІВ

Одним з головних завдань реформування залізничного транспорту в Україні є розвиток конкуренції в області залізничних перевезень, що обумовлено дією Директив ЄС 12/2001, 13/2001, 14/2001. Це передбачає відділення перевізної діяльності від управління залізничною мережею. Враховуючи, що в європейських країнах доступ до мережі залізниць здійснюється шляхом придбання операторами перевезень ниток графіка, то для залізничного транспорту України актуальною є розробка методики визначення витрат і тарифу за надання такої послуги.

В країнах ЄС під ниткою графіка розуміється частка пропускної спроможності залізничної мережі, яка необхідна для проведення поїзду між двома пунктами протягом певного часу. При цьому оператор перевезень, оплачуючи нитку графіка, отримує такі послуги, як:

- обробка заявок на виділення нитки графіка і проведення робіт з включення певного поїзда в графік руху;
- право використання виділеної пропускної спроможності залізниці на певній ділянці впродовж певного проміжку часу;
- управління рухом поїздів, включаючи сигналізацію, регулювання, диспетчерське управління та зв'язок;
- передача інформації про рух поїзда та будь-якої іншої інформації, яка необхідна для забезпечення або виконання перевезень, для яких надана пропускна спроможність.

Наведений перелік послуг, а також сутність терміну «нитка графіка» дозволяють зробити висновок, що в оплату нитки графіка повинні включатися витрати на утримання тільки тих об'єктів і структурних підрозділів, які забезпечують пропускання поїздів станціями та ділянками.

Виходячи з цього, до об'єктів, безпосередньо пов'язаних із наданням нитки графіка, можна віднести:

- земляне полотно, верхню будову колії, штучні споруди;
- роздільні пункти;
- тягові підстанції та електротягову мережу;
- системи інтервального регулювання руху поїздів, які забезпечують безпеку руху і необхідну пропускну спроможність, а саме: автоматичне блокування; пристрої диспетчерського контролю за рухом поїздів; релейне напівавтоматичне блокування;
- станційні пристрої автоматики і телемеханіки, не пов'язані з маневровою та сортувальною роботою (електричну централізацію стрілок і сигналів; диспетчерську централізацію);
- пристрої залізничної сигналізації, призначені для забезпечення безпеки руху, а також для чіткої організації руху поїздів;
- засоби зв'язку, які пов'язані з наданням нитки графіка;
- інформаційні комплекси;
- станційні технологічні центри (СТЦ), в яких проводиться обробка поїздної інформації і перевізних документів;
- пункти технічного обслуговування, пости випробування гальм, пости безпеки, контрольні пости;
- пристрої, що забезпечують освітлення, водопостачання, водовідведення та теплопостачання об'єктів, безпосередньо пов'язаних із просуванням поїздів по маршруту проходження;
- службові будівлі, в яких розміщені виконавці та структурні підрозділи, пов'язані з виконанням операцій з надання ниток графіка.

Надання нитки графіка безпосередньо забезпечують структурні підрозділи господарств перевезень, колійного, електрифікації та електропостачання, автоматики, телемеханіки та зв'язку. Даний процес обслуговують підрозділи з матеріально-технічного забезпечення, безпеки руху та екології, охорони і організації праці, кадрової та соціальної політики та ін.

До структурних підрозділів, що виконують роботи з обслуговування і ремонту перерахованих вище об'єктів залізничної мережі, можна віднести дистанції колії, дистанції лісозахисних насаджень і колійні машинні станції; дистанції енергопостачання; дистанції СЦБ і зв'язку, а також дистанції цивільних споруд, що використовують певні будівлі, споруди, машини, устаткування та ін.

Перелік елементів залізниць, пов'язаних з наданням ниток графіка руху поїздів, дозволяє зробити висновок, що при наданні даної послуги задіяні об'єкти залізничного транспорту, які виконують як основні, так й інфраструктурні функції. Всі ці об'єкти доцільно включити до складу одного залізничного підприємства. Проте надалі, враховуючи альтернативний характер інфраструктурних утворень, підрозділи, пов'язані з обслуговуванням і ремонтом, можуть бути виділені в окремі підприємства. При цьому надавати нитки графіка операторам перевезень буде підприємство – власник залізничної мережі, яке у свою чергу може отримувати послуги з обслуговування та ремонту даних основних фондів від незалежних інфраструктурних підприємств.

Враховуючи, що роботи з виконання маневрової і сортувальної роботи при складанні графіка руху поїздів не враховуються, то і витрати на їх проведення в оплату нитки графіка включатися не повинні. Роботи подібного роду можуть оплачуватися додатково.

Крім того, оператори, які працюватимуть у сфері пасажирських перевезень, повинні в обов'язковому порядку компенсувати витрати, пов'язані з утриманням пасажирських будівель і споруд на роздільних пунктах, власникові цих основних фондів.

Отже, при оплаті нитки графіка повинні враховуватися витрати на утримання тільки тих основних і інфраструктурних елементів залізниць, що забезпечують пропускання поїздів станціями та ділянками. У свою чергу витрати на обслуговування пасажирів і вантажовласників нести будуть тільки оператори перевезень. У зв'язку з цим із загальної суми витрат за основною діяльністю залізниць виділені витрати, які пов'язані з наданням ниток графіка.

Відмінності в технічних характеристиках окремих залізничних ліній України (тип верхньої будови колії, наявність електрифікації, автоблокування, електричної централізації стрілок і так далі) і особливості рухомого складу, що використовується (його призначення, осьове навантаження, вага брутто і швидкість руху) вказують на те, що з метою забезпечення бездискримінаційного доступу операторів перевезень до мережі залізниць у кожному конкретному випадку до складу витрат з надання нитки графіка повинні включатися тільки ті витрати, що дійсно мають місце на даній залізничній лінії і відповідають даному рухомому складу, а не середньомережеве значення. Виходячи з цього витрати, що пов'язані з наданням ниток графіка, доцільно розподілити на такі групи, як:

- витрати, не залежні від категорії поїзду (без урахування витрат господарства колії, витрат на поточне утримання й обслуговування пристроїв автоблокування і диспетчерської централізації);
- витрати на утримання та ремонт систем автоблокування;
- витрати на утримання та ремонт систем диспетчерської централізації;
- витрати, пов'язані з наданням тяги на електрифікованих ділянках при веденні поїздів електровозами;
- витрати господарства колії;
- витрати, пов'язані з обслуговуванням вантажних (пасажирських) поїздів на станціях.

Устинович Н. В. СТВОРЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНО-КОМЕРЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ – ЕФЕКТИВНИЙ КРОК ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	43
Череватенко О. М. РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	45
Чеховська М. М. ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ ВЕРТИКАЛЬНО-ІНТЕГРОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ	46
Якименко Н. В. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ ДЕРЖАВ СНД В ГАЛУЗІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ.....	48

Секція 2 "ЕКОНОМІКА ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ"

Андреев В. Г., Свичкарь О. В. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОВ РАСЧЕТА НЕКОТОРЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭКОНОМИКИ ТРАНСПОРТА ПО ПЕРЕВОЗКАМ	51
Боровик Ю. Т. ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ НА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В РИНКОВИХ УМОВАХ	53
Васильєв О. Л. ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ З НАДАННЯ НИТОК ГРАФІКУ РУХУ ПОЇЗДІВ	55
Волохов В. А. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ВАНТАЖНИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ ТАРИФІВ	57
Гайдук Н. О. ВПЛИВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПАСАЖИРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	58
Ейтугіс Д. Г. СТРАТЕГІЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ВАНТАЖОВЛАСНИКІВ.....	59
Ёлкин Д. Г. ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ПРЕОДОЛЕНИЮ УБЫТОЧНОСТИ ПАССАЖИРСКИХ ПЕРЕВОЗОК.....	61
Калабухін Ю. Є. МЕТОДОЛОГІЯ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНОГО ОБҐРУНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ ОНОВЛЕННЯ ТЯГОВОГО РУХОМОГО СКЛАДУ НА ОСНОВІ ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ	62
Каламбет С. В., Воропай В. А. ОЦІНКА ВИТРАТ НА ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	63
Калініна Н. М. ЦІНОВА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ УКРАЇНИ	64
Карась О. О. ДІАЛЕКТИЧНИЙ ХАРАКТЕР ПРОБЛЕМИ СУБСИДУВАННЯ ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ	66
Колесников А. В. ЦЕНОВАЯ СТРАТЕГИЯ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ	67
Ломтєва І. М. УДОСКОНАЛЕННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У ДАЛЬНЬОМУ СПОЛУЧЕННІ.....	68
Лук'янова О. М. ЛІЗИНГ ЯК ОДИН З НАПРЯМКІВ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	69
Мельянцова Ю. П. СУЧАСНИЙ СТАН МІСЬКОГО ТРАНСПОРТУ ВЕЛИКИХ МІСТ ..	72
Мирошниченко Ю. В. ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ВІД ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ.....	73
Мозолевиц Г. Я., Петросенко О. І. РОЗПОДІЛЕННЯ СФЕР ОБСЛУГОВУВАННЯ МІЖ ВИРОБНИЦТВАМИ, РОЗТАШОВАНИМИ НА ЛІНІЇ	75
Моцна І. В. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ	77
Найдьонова М. В. РОЛЬ ТРАНСПОРТНЫХ УСЛУГ В РАЗВИТИИ ВНЕШНЕТОРГОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УКРАИНЫ	80